

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2022/14/- НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Баянхонгор хот	Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn
2022 он	Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 80112188 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
3. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	12
3. Аудитын тайлан.....	13
3.1. Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Материаллаг байдал	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	14
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	14
3.5.2 Авлага	15
3.5.3 Бараа материал.....	15
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө	17
3.5.5 Өр төлбөр	18
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	18
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	19
3.6.1 Орлогын данс.....	19
3.6.2 Зардлын данс.....	20
3.7 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	20
3.8 Шилэн дансны мэдээлэл.....	22
3.9. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	22
4. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	22
4.1 Аудитын илрүүлэлт	23
4.1.1 Зөвлөмж	23
. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Номгон 1 дүгээр баг, Баянхонгор сум,
Баянхонгор аймаг, 64101

Утас, факс 7044 2584

E-mail: bayankhongor@audit.gov.mn

2022.03.25 № 2/153

танай _____-ны № _____-г

Г АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ Г

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

A handwritten signature in black ink is written over a red rectangular official stamp. The stamp contains Mongolian text and a central emblem. The signature is a stylized, cursive script.

Б.МӨНХБАТ

3. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	707,075.89	1,100,726.71
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	258,946.50	435,241.73
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	258,946.50	435,241.73
31210	Төгрөг	258,946.50	435,241.73
31211	Төрийн сангийн харилцах	258,946.50	435,241.73
33	АВЛАГА	142,259.01	285,214.81
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,490.32	572.13
33500	Бусад авлага	6,406.50	29,503.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	148.50	18,940.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	6,258.00	10,563.00
33600	Зээлийн авлага	134,362.20	69,439.48
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	134,362.20	69,439.48
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	134,362.20	69,439.48
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	305,870.38	380,270.17
35100	Түүхий эд материал	49,108.33	78,724.30
35110	Тусгай зориулалттай материал	42,627.60	67,362.43
35130	Эм боох материал	6,480.72	11,361.87
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	58,000.00	65,936.30
35400	Хангамжийн материал	193,752.05	230,599.57
35410	Бичиг хэргийн материал	17,817.49	12,145.88
35420	Аж ахуйн материал	158,748.41	190,289.87
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,709.88	2,208.62
35460	Хүнсний материал	950.62	868.43
35470	Бусад хангамжийн материал	14,525.67	23,286.77
35600	Мал амьтад	5,010.00	5,010.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	13,282,862.71	12,824,772.10
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	13,282,862.71	12,824,772.10
39200	Биет хөрөнгө	13,115,648.00	12,650,297.67
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	14,018,152.29	14,036,881.49
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,826,562.08	-2,323,125.06
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	325,740.80	339,411.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-173,433.98	-198,559.36
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	867,298.77	955,240.15
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-559,139.38	-605,773.82
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	473,256.72	466,358.44
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-236,595.82	-272,544.40
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	13,612.31	32,752.76
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,898.46	-3,579.07

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	242,994.68	266,258.82
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-68,318.77	-86,489.77
39217	Ном	41,540.90	43,465.70
39300	Биет бус хөрөнгө	167,214.71	174,474.43
39301	Програм хангамж	3,634.06	3,634.06
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,677.60	-3,087.60
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	166,556.95	178,946.75
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-298.70	-5,018.78
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	13,989,938.60	13,925,498.81
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	3,614.04	12,378.87
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,614.04	12,378.87
41300	Өглөг	3,614.04	12,378.87
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	30.22	460.67
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	3,151.82	11,022.81
41360	Бусад өглөг	432.01	895.40
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	432.01	872.60
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	13,986,324.55	13,913,119.94
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	13,986,324.55	13,913,119.94
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,688,524.85	1,688,524.85
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	11,212,542.14	11,147,402.87
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	11,212,542.14	11,220,607.49
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0	-73,204.62
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,085,257.57	1,077,192.22
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	13,989,938.60	13,925,498.81

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,491,696.92	4,131,694.58
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	123,792.59	123,833.40
110	Орлогын албан татвар	107,479.96	107,288.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	107,479.96	107,288.90
110002	Үйл ажиллагааны орлого	43,410.13	34,564.62
110003	Хөрөнгийн орлого	62,427.93	69,434.14
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,641.90	3,290.13
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,410.00	1,387.00
113002	Бууны албан татвар	1,410.00	1,387.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,902.63	15,157.50
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13,796.25	13,913.35
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,180.45	2,328.95
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,615.80	11,084.40
1181	Газрын төлбөр	1,085.77	1,244.16
118101	Газрын төлбөр	1,085.77	1,244.16
1183	Бусад татвар	20.60	0
118301	Бусад татвар	20.60	0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	183,627.36	372,916.36

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

120	Нийтлэг татварын бус орлого	183,627.36	372,916.36
120003	Торгуулийн орлого	5,281.50	6,120.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	178,345.86	60,569.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	24,350.73	1,720.74
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,233.00	58,848.26
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	149,762.13	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,184,276.97	3,634,944.82
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,108,289.70	2,098,685.50
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,108,289.70	2,098,685.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	125,430.31	531,207.56
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	99,987.31	168,472.52
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,443.00	38,742.84
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	911,625.04	974,876.80
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	761,617.90	786,023.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	150,007.14	188,853.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	38,931.92	30,174.96
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,931.92	30,174.96
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,993,033.36	4,175,159.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,993,033.36	4,175,159.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,722,035.40	3,993,877.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,867,811.37	1,894,842.90
210101	Үндсэн цалин	1,867,605.39	1,735,640.57
210102	Нэмэгдэл	205.98	115,966.99
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	235,385.33	246,264.64
210201	Тэтгэврийн даатгал	171,443.69	213,495.31
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,559.24	8,529.49
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,140.52	6,749.31
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,076.65	1,589.99
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	31,165.22	15,900.54
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	381,165.33	392,573.53
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,626.63	16,943.71
210302	Түлш, халаалт	360,964.70	375,629.82
210303	Цэвэр, бохир ус	2,574.00	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	156,249.06	249,464.76
210401	Бичиг хэрэг	13,085.64	18,067.76
210402	Тээвэр, шатахуун	68,042.92	61,682.75
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,584.80	5,061.10
210404	Ном, хэвлэл	18.00	330.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,496.90	14,851.60
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	51,152.65	117,587.86
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	822.35	139.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	16,045.80	7,944.70
2105	Нормативт зардал	111,515.09	157,409.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	30,205.92	104,647.83
210502	Хоол, хүнс	76,005.17	48,961.07
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,304.00	3,801.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,458.80	26,977.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	275.00	210.00
210604	Урсгал засвар	13,183.80	26,767.50
2107	Томилолт, зочны зардал	7,005.00	5,498.90
210702	Дотоод албан томилолт	7,005.00	5,498.90

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	27,792.88	155,394.91
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,692.88	149,900.91
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,100.00	1,450.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	921,652.55	865,450.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,409.30	166,967.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,398.50	4,748.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	739,844.75	693,735.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	270,997.97	181,282.12
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	115,919.94	96,481.79
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	500.00	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,878.30	23,082.60
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,899.30	0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	61,277.04	72,211.79
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,365.30	1,187.40
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,996.72	527.39
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,996.72	527.39
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	153,081.30	84,272.94
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	153,081.30	84,272.94
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-501,336.44	-43,464.78
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-501,336.44	-73,204.62

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,409,517.76	3,707,119.74
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	123,792.59	123,833.40
110	Орлогын албан татвар	107,479.96	107,288.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	107,479.96	107,288.90
110002	Үйл ажиллагааны орлого	43,410.13	34,564.62
110003	Хөрөнгийн орлого	62,427.93	69,434.14
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,641.90	3,290.13
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,410.00	1,387.00
113002	Бууны албан татвар	1,410.00	1,387.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,902.63	15,157.50
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13,796.25	13,913.35
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,180.45	2,328.95
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,615.80	11,084.40
1181	Газрын төлбөр	1,085.77	1,244.16
118101	Газрын төлбөр	1,085.77	1,244.16
1183	Бусад татвар	20.60	0
118301	Бусад татвар	20.60	0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	94,394.47	134,041.71
120	Нийтлэг татварын бус орлого	94,394.47	134,041.71

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

120003	Торгуулийн орлого	5,281.50	6,120.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	89,112.97	127,921.71
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	84,879.97	66,643.45
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,233.00	61,278.26
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,191,330.69	3,449,244.62
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,108,289.70	2,098,685.50
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,108,289.70	2,098,685.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	132,484.03	345,507.36
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	99,987.31	168,472.52
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	32,496.72	38,742.84
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	911,625.04	974,876.80
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	761,617.90	786,023.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	150,007.14	188,853.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	38,931.92	30,174.96
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,931.92	30,174.96
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,073,679.75	3,317,523.97
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,073,679.75	3,317,523.97
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,802,681.79	3,135,514.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,869,291.51	1,893,616.36
210101	Үндсэн цалин	1,413,748.11	1,421,863.35
210102	Нэмэгдэл	285,763.08	331,080.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,424.31	6,263.86
210104	Урамшуулал	161,691.02	127,436.13
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6,664.99	6,972.15
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	234,204.42	246,562.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	161,596.48	178,867.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,052.50	17,207.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,630.77	13,677.02
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,531.06	3,372.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,393.61	33,437.47
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	381,601.26	388,406.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,853.76	15,972.99
210302	Түлш, халаалт	361,024.70	372,433.48
210303	Цэвэр, бохир ус	2,722.80	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	80,570.02	107,058.12
210401	Бичиг хэрэг	9,056.50	13,638.70
210402	Тээвэр, шатахуун	55,715.93	58,039.82
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,502.40	5,095.10
210404	Ном, хэвлэл	84.80	2,930.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,917.60	17,267.70
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,292.80	10,086.80
2105	Нормативт зардал	107,231.64	85,370.77
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	20,861.59	32,948.80

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

210502	Хоол, хүнс	75,172.05	46,604.97
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	11,198.00	5,817.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,071.10	57,299.80
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,364.40	8,459.80
210604	Урсгал засвар	13,706.70	48,840.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,835.00	5,428.90
210702	Дотоод албан томилолт	6,835.00	5,428.90
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	56,253.60	280,424.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	55,153.60	275,167.40
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,100.00	1,322.10
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,623.24	71,347.28
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,550.94	65,514.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,072.30	5,832.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	270,997.97	182,009.72
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	115,919.94	97,209.39
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,878.30	23,335.10
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,899.30	0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	61,277.04	72,211.79
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,865.30	1,662.50
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,996.72	527.39
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,996.72	527.39
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	153,081.30	84,272.94
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	153,081.30	84,272.94
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	335,838.01	389,595.77
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	248,772.19	213,300.54
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	248,772.19	213,300.54
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	248,772.19	213,300.54
220001	Барилга байгууламж	180,653.50	145,207.94
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	68,118.69	68,092.60
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-248,772.19	-213,300.54
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	87,065.82	176,295.23
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	171,880.68	258,946.50
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	258,946.50	435,241.73

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,686,124.85	1,085,257.57	11,713,878.58	14,485,260.99
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,686,124.85	1,085,257.57	11,713,878.58	14,485,260.99
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	2,400.00	0	0	2,400.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-501,336.44	-501,336.44
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,688,524.85	1,085,257.57	11,212,542.14	13,986,324.55
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,688,524.85	1,085,257.57	11,212,542.14	13,986,324.55
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,688,524.85	1,085,257.57	11,220,607.49	13,994,389.90
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	-8,065.35	0	-8,065.35
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-73,204.62	-73,204.62
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,688,524.85	1,077,192.22	11,147,402.87	13,913,119.94

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,522,624.10	3,098,741.65
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,255,638.10	2,953,533.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,227,290.50	2,928,536.11
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,955,509.60	1,893,616.36
210101	Үндсэн цалин	1,458,158.70	1,421,863.35
210102	Нэмэгдэл	342,755.40	331,080.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,699.00	6,263.86
210104	Урамшуулал	139,426.80	127,436.13
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,469.70	6,972.15
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	258,525.20	246,562.06
210201	Тэтгэврийн даатгал	186,312.50	178,867.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,053.20	17,207.37
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,442.70	13,677.02
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,610.50	3,372.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,106.30	33,437.47
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	421,355.60	388,406.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,168.20	15,972.99
210302	Түлш, халаалт	401,107.40	372,433.48
210303	Цэвэр, бохир ус	1,080.00	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	116,692.70	108,884.86
210401	Бичиг хэрэг	14,031.00	13,706.14
210402	Тээвэр, шатахуун	63,125.70	58,039.82
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,345.30	5,095.10
210404	Ном, хэвлэл	4,689.90	4,689.30
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	18,249.00	17,267.70

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,251.80	10,086.80
2105	Нормативт зардал	97,233.80	85,806.97
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	33,030.50	32,948.80
210502	Хоол, хүнс	58,241.90	47,041.17
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,961.40	5,817.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	117,171.60	117,035.60
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	67,608.00	67,595.60
210604	Урсгал засвар	49,563.60	49,440.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,960.60	5,428.90
210702	Дотоод албан томилолт	5,960.60	5,428.90
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	13,449.20	12,532.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,665.20	7,275.01
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500.00	1,322.10
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,284.00	3,935.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	241,392.20	70,262.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	232,865.70	64,264.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,526.50	5,998.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,347.60	24,997.60
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,347.60	24,997.60
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	26,594.20	23,335.10
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,753.40	1,662.50
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	266,986.00	145,207.94
220001	Барилга байгууламж	266,986.00	145,207.94
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,522,624.10	3,263,535.47
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,098,455.50	2,014,412.56
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,098,455.50	2,014,412.56
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,140,871.30	1,093,328.80
320001	Орон нутгийн төсвөөс	952,018.30	904,475.80
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	188,853.00	188,853.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	38,738.10	30,174.96
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,738.10	30,174.96
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	244,559.20	125,619.15
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	45,671.30	66,643.45
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.00	58,975.70
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	197,887.90	0
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	1,370	7,972
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	7	7
610001	Төсвийн байгууллага	7	7
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	159	159
620001	Удирдах ажилтан	14	14
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	107	108
620003	Үйлчлэх ажилтан	36	35
620004	Гэрээт ажилтан	2	2
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	1,045.00	1,045.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	795	795
630001	Төрийн өмчит ЕБС	795	795

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	250	250
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	250	250
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	159	159
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11	11
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	76	76
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	3	4
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	18	18
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	41	40
650010	Гэрээт ажилтан	2	2
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	345,507.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	345,507.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	272,768.19
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	267,892.39
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	267,892.39
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,875.80
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,875.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	72,739.18
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,211.79
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	72,211.79
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	527.39
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	527.39
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	345,507.36
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	345,507.36
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	168,472.52
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	38,742.84
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	138,292.00

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг сумын Засаг дарга Р.Мөнхбатад танд танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022.03.14-аас 2022.03.25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2022.03.25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор М.Алтантуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цээням, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх албан бичгийг 2021.12.21-ний өдрийн 481 дүгээр албан бичгээр ирүүлж, жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 03 дугаар сарын 05-ний өдөр ирүүлсэн байна.

Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны нэг дүгээр гарын үсгийг сумын Засаг даргаар О.Мөнхбат, хоёр дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар Ш.Хоролсүрэн нар зурж байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баянлиг сум нь “Хүний хөгжлийг дээдэлсэн төрийн цогц үйлчилгээтэй, Уламжлалт мал аж ахуй, газар тариаланг эрчимжүүлсэн, байгальд ээлтэй шинэ технологи бүхий үйлдвэр, дэд бүтэц, аялал жуулчлал хөгжсөн ‘Манлайлагч сум’ болно зорилготой, МУ-ын Үндсэн хууль болон бусад хууль тогтоомжийг чандлан баримталж, Иргэдийн ашиг сонирхолд захирагдан ард түмэндээ хуулийн хүрээнд төрийн үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэж, төрд чин үнэнчээр зүтгэж ажиллах зорилт тавьж ажиллаж байна.” Гэж зорилгоо тодорхойлжээ.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баянлиг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 75 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны үр дүнгийн тайлангийн 4,175,159.6 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 41,751.6 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 31,313.7 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 258,946.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 435,241.7 мянган төгрөг болж 176,295.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн дансанд байгаа бэлэн мөнгө	258,946.5	435,241.7	176,295.2	100
Дүн	258,946.5	435,241.7	176,295.2	100

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэлд Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 176,554.1 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 186,128.1 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 72,559.6 мянган төгрөг байршиж байна. Үүнээс орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд төсөвт байгууллагуудын төвлөрүүлсэн үлдэгдэл 32,475.5 мянган төгрөг байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 142,259.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 285,214.8 мянган төгрөг болж 142,955.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	1,490.3	572.1	(918.2)
Байгууллагаас авах авлага	148.5	18,940.0	18,791.5
Хувь хүмүүсээс авах авлага	6,258.0	10,563.0	4,305.0
Татаас санхүүжилтийн авлага	-	185,700.2	185,700.2
Зээлийн авлага	134,362.2	69,439.5	(64,922.7)
Дүн	142,259.0	285,214.8	142,955.8

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 24 хувь буюу 69,439.5 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 65 хувь буюу 185,700.2 мянган төгрөг нь Эрүүл мэндийн төвийн ЭМД-ын сангаас авах Ковид-19 өвчлөлийн эмчилгээний төлбөрийн санхүүжилт дутуу авсан холбоотой байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ЗДТГ	505.7	6,735.0	6,229.3	2%
ЕБС	918.5	5,449.4	4,530.9	2%
ЭМТ	48.0	185,722.9	185,675.0	65%
Цэцэрлэг	150.0	-	(150.0)	0%
Бага сургууль	16.6	14,040.0	14,023.4	5%
ОНХС	6,258.0	3,828.0	(2,430.0)	1%
СХС	134,362.2	69,439.5	(64,922.7)	24%
НИЙТ ДҮН	142,259.0	285,214.8	142,955.8	1.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 134,362.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тайлант онд СХС-ийн хөрөнгөөр зээл олгоогүй ба харин тоног төхөөрөмжийг 3 хүнд 2,725.0 мянган төгрөгийн шинээр олгож 2021 онд 66,643.5 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 69,469.5 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй ба хугацаа 10 зээлдэгчийн 42,226.9 мянган төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байна.

Бага сургуулийн авлага 14040.0 мянган төгрөг байгаа нь урсгал засварын материалын үнийг Цэлмэг Өглөө ХХК, Тосуйн гол ХХК-д шилжүүлсэн боловч хил гааль нээгдээгүйгээс тухайн материал ирээгүй тул авлагаар бүртгэсэн байна.

ОНХС-ийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн өвс тэжээлийн авлага 3,828.0 мянган төгрөгийн авлагаар бүртгэсэн.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 305,870.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 380,270.2 төгрөг болж 74,399.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	42,627.6	67,362.4	24,734.8

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

Эм боох материал	6,480.7	11,361.9	4,881.2
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	58,000.0	65,936.3	7,936.3
Бичиг хэргийн материал	17,817.5	12,145.9	-5,671.6
Аж ахуйн материал	158,748.4	190,289.9	31,541.5
Сэлбэг хэрэгсэл	0.0	1,800.0	1,800.0
Түлш, шатах тослох материал	1,709.9	2,208.6	498.7
Барилгын засварын материал	0.0	0.0	0.0
Хүнсний материал	950.6	868.4	-82.2
Бусад хангамжийн материал	14,525.7	23,286.8	8,761.1
Мал амьтад	5,010.0	5,010.0	0.0
Дүн	305,870.4	380,270.2	74,399.8

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 380,270.2 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 74,399.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь сумын ЗДТГ 25,108.1 мянга, Ерөнхий боловсролын сургууль 13,756.0, Эрүүл мэндийн төв 23,995.0 мянга, хүүхдийн цэцэрлэг 8,949.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь голлох нөлөө үзүүлж байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	2,681.9	2,722.0	40.0	0.7
ЗДТГ	39,164.7	64,272.8	25,108.1	16.9
ЕБС	92,735.0	106,490.9	13,756.0	28.0
ЭМТ	45,141.7	69,136.7	23,995.0	18.2
Цэцэрлэг	45,753.7	54,703.4	8,949.6	14.4
Соёл	8,138.0	9,597.0	1,459.0	2.5
Бага сургууль	14,255.3	7,411.1	-6,844.2	1.9
ОНХС	58,000.0	65,936.3	7,936.3	17.3
НИЙТ ДҮН	305,870.4	380,270.2	74,399.8	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 529,882.0 мянган төгрөгийн бараа материал нэмэгдсэн нь 420,946.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг төсвийн хөрөнгөөр, 39,736.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн авч, 64,398.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг хандив тусламжаар авч 455,482.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан болон шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	529,882.0	Хасагдсан	455,482.3
Худалдан авсан	420,946.5	Худалдсан, зарцуулсан	416,470.6
Хандиваар	64,398.0	шилжүүлсэн	23,800.0
Шилжүүлсэн авсан	39,736.3		0.0
Бусад	4,801.3	бусад	15,211.7

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 16,152,787.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 16,322,950 мянган төгрөг болж 170,162.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	15,982,596.5	16,140,369.2	157,772.7	98.9
Барилга байгууламж, орон сууц	14,018,152.3	14,036,881.5	18,729.2	86.0
Тээврийн хэрэгсэл	325,740.8	339,411.8	13,671.0	2.1
Машин тоног төхөөрөмж	867,298.8	955,240.2	87,941.4	5.9
Тавилга эд хогшил	473,256.7	466,358.4	-6,898.3	2.9
Зам, гүүрийн байгууламж	13,612.3	32,752.8		
Номын фонд	41,540.9	43,465.7	1,924.8	0.3
Бусад үндсэн хөрөнгө	242,994.7	266,258.8	23,264.1	1.6
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	170,191.0	182,580.8	12,389.8	1.1
Программ хангамж	3,634.1	3,634.1	0.0	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	166,557.0	178,946.8	12,389.8	1.1
НИЙТ ДҮН	16,152,787.5	16,322,950.0	170,162.5	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд ЗДТГ нь сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр 131,470.6 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, хийгдсэн хөрөнгө 136,186.6 мянга, бусад эх үүсвэрээс 19,534.3 мянга, төсвийн хөрөнгөөр 9,199.6 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэж, аймгийн ИТХ-ын 116 дугаар тогтоолоор 24,017.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө акталсан.

ЕБС-ийн хөрөнгө 21,249.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 29,626.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, 1,213.0 мянган төгрөгийн ном худалдан авч, аймгийн ИТХ-ын 2021.10.15-ны өдөр 116 дугаартай тогтоолоор 9,589.3 мянган төгрөг акталснаас шалтгаалсан.

Цэцэрлэгийн хөрөнгө 23,209.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 21,015.2 мянган төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч, Баянхонгор аймгийн ЗДТГ-аас 2,275.0 мянган төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж үнэ төлбөргүй авсан байна.

Сумын ЭМТ нь аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 137 дугаартай тогтоолоор 22,670.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө акталж, аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 102 дугаар тогтоолоор 31,329.0 мянган төгрөгийн автомашиныг аймгийн Цагдаагийн газарт шилжүүлсэн бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	21,679.6	17,556.3	-4,123.3	0.1
ЗДТГ	4,947,096.5	5,083,283.1	136,186.6	31.1
ЕБС	5,574,708.0	5,595,957.7	21,249.7	34.3
ЭМТ	2,043,039.2	2,019,829.4	-23,209.8	12.4
Цэцэрлэг	1,360,258.1	1,383,548.3	23,290.2	8.5
Соёл	2,032,087.3	2,041,121.3	9,034.0	12.5
Бага сургууль	173,918.8	181,653.9		
НИЙТ ДҮН	16,152,787.5	16,322,950.0	162,427.3	98.9

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэгтгэсэн тайлангаар 265,384.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн орлого авч, 95,221.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг балансаас хассанаас 63,892.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж, 31,329.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэсэн байна.

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	265,384.4	Хасагдсан	95,221.9
Худалдан авсан	68,092.6	Худалдсан	0.0
Хандиваар	0.0	Акталсан	63,892.9
Шилжүүлэн авсан	195,411.8	Шилжүүлсэн	31,329.0
бусад	1,880.0	Бусад	0.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 3,614.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 12,378.9 мянган төгрөг болж 8,764.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	3,614.0	12,378.9	8,764.8	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	30.2	460.7	430.5	3.7
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	3,151.8	11,022.8	7,871.0	89.0
Байгууллагад төлөх өглөг	432.0	872.6	440.6	7.0
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	22.8	22.8	0.2
Дүн	3,614.0	12,378.9	8,764.8	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь сумын ЭМТ-ийн ЭМД-ын санхүүжилт дутуу орсонтой холбоотой сумын эмийн өглөг 11,885.4 мянга, Цэцэрлэгт 460.7 мянган өглөг нэмэгдсэн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
ЕБС	-	460.7	460.7
ЭМТ	3,151.8	11,885.4	8,733.6
Цэцэрлэг	432.0	22.8	(409.2)
Бага сургууль	30.2	10.0	(20.2)
ДҮН	3,614.0	12,378.9	8,764.8

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 13,986,324.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 13,913,119.8 мянган төгрөг болж, 73,204.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь хуримтлагдсан үр дүнгийн данс тайлант оны хуримтлагдсан ашиг 65,139.3 мянган төгрөгөөр, үндсэн хөрөнгө акталсантай холбогдуулан 8,065.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийн дахин үнэлгээний данс тус тус буурснаас шалтгаалсан байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
----------	-------------------	--------------------	---------------------	-----------------------

Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,688,524.8	1,688,524.8	-	12.1
Өмч: - төрийн	1,688,524.8	1,688,524.8	-	12.1
Хуримтлагдсан үр дүн	11,212,542.1	11,147,402.9	(65,139.3)	80.1
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,085,257.6	1,077,192.2	(8,065.4)	7.7
Дүн	13,986,324.6	13,913,119.9	(73,204.6)	100.0

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2020.12.17-ны өдрийн хуралдаанаар 2/02 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 102,820.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 3,000.0 мянга, нийт 105,820.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөг/	
			Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	102,820.0	123,833.3	21,013.3	120%
ИОТХ	20,000.0	34,564.6	14,564.6	173%
хадгаламжийн хүүгийн орлого	65,000.0	69,434.1	4,434.1	107%
Бууны татвар	1,400.0	1,387.0	(13.0)	99%
ҮХЭХ борлуулсны албан татвар	3,000.0	3,290.1	290.1	110%
Улсын тэмдэгт	2,000.0	2,328.9	328.9	116%
Газрын төлбөр	1,920.0	1,244.2	(675.8)	65%
Хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр	9,000.0	11,084.4	2,084.4	123%
ТТАМАТөлбөр	500.0	500.0	-	100%
2.Татварын бус орлого	3000	6120	3120	204%
2.1.Хүү торгуулийн орлого	3,000.0	6,120.0	3,120.0	204%
Нийт дүн	105,820.0	129,953.3	24,133.3	123%

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 21,026.3 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл бууны татвар болон газрын төлбөрийн орлогоор бусад төрлийн татварын орлого 290.0 мянгаас 14,564.6 мянган төгрөгөөр давуулсан биелүүлсэн байна.

Баянлиг сумын татварын орлогын гүйцэтгэлийн мэдээг 132,013.7 мянган төгрөг буюу төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлангаас 2,061.2 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлсэн байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод Засаг даргын Тамгын газар 4,200.0 мянга, ОНХС-ийн үйл ажиллагааны орлого 54,775.7 мянган, СХС-ийн зээл, хүүгийн эргэн төлөлт 66,643.5 мянган төгрөг нийт 125,619.2 мянган төгрөг орсон байна.

3.6.2 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 71806, 72101 гэсэн кодтой 9 хөтөлбөрт зориулан 3,522,624.1 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 3,098,741.6 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас мянган төгрөгийг 2,953,533.7 урсгал зардалд зарцуулсан бол 145,207.9 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд бууу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

3.7 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7.1 Төсвийн төлөвлөлт

Аймгийн СТСХ-ээс авсан судалгаагаар тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны бтөсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба Эрүүл мэндийн системийн дээд байгууллага нь нэг хүнээр тооцсон хувьсах зардлын нормативыг баримтлан тухайн сумын хүн амын тоотой харьцуулж төсвийг төлөвлөсөн ба сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2020.12.17-ний өдрийн 2/02 дугаар тогтоолоор нийт 3,355,684.6 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Сумын ИТХ	174,110.1	70,594.3	103,515.8
ЗДТГ	550,319.1	348,469.1	201,850.0
ЭМТ	615,040.7	601,738.5	13,302.2
ЕБС	1,682,927.2	1,259,836.7	423,090.5
Цэцэрлэг	522,000.4	451,487.5	70,512.9
Соёлын төв	208,294.9	114,874.7	93,420.2
Бага сургууль	168,231.5	124,051.7	44,179.8
ОНХС		233,854.1	-233,854.1
СХС		150,778.0	-150,778.0
Нийт дүн	3,920,923.9	3,355,684.6	565,239.3

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын хуралдааны 2020.12.17-ний өдрийн 2/02 дугаар тогтоолоор анх 3,355,684.6 мянган төгрөг, сумын ИТХ-ын 2021.07.05-ний өдрийн 4/02 дугаар тогтоолоор 103,049.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан бол тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зардлыг аймгийн Засаг даргын 2021.12.06-ний өдрийн А/742 дугаар захирамжаар 6,316.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байхад Сумын ИТХ-ын 2021 оны 12 сарын 15-ны өдрийн 06/07 тоот тогтоолоор дээрх нэмэлтийг батлаагүй харин ОНХС-ийн төсөв дээр 883.6 мянган төгрөгийг нэмэгдүүлэн баталсан байхад аймгийн СТСХ-ийн төсвийн мэргэжилтэнд тус тогтоол нэгтгэгдээгүйгээс тус өөрчлөлт ОНХС -ийн төсөв дээр ороогүй байна.

Нийт зардлын 2,098,455.5 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилтээс, 188,853.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 846,198.3 мянган төгрөгийг аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгээс, 105,820.0 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвөөс, 46,671.3 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 38,738.1 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилтээс 197,887.9 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгийн ОНХС-аас авах санхүүжилт, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилтийг бүрэн авч, эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилтээс 8,563.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт, ковидын санхүүжилт 185,700.2 мянган төгрөгийг дутуу авч улсын төсөвт 84,272.9 мянга, орон нутгийн төсөвт 32,475.5 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН-ын төсөвт төвлөрүүлсэн	Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн
Засаг даргын Тамгын газар	393,571.0	391,459.0	2,112.0	99.5	5,311.9	
Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	86,594.3	77,536.1	9,058.2	89.5	9,058.1	
Ерөнхий боловсролын сургууль	1,327,791.1	1,299,046.5	28,744.6	97.8		16,540.7
Цэцэрлэг	428,482.6	377,487.9	50,994.7	88.1		49,302.7
Эрүүл мэндийн төв	601,738.5	588,251.4	13,487.1	97.8		4,421.4
Соёлын төв	131,871.7	113,766.2	18,105.5	86.3	18,105.5	
Орон нутгийн хөгжлийн сан	266,986.0	145,207.9	121,778.1	54.4		
Сум хөгжүүлэх сан	165,426.2	270.4	165,155.8	0.2		
Бага сургууль	120,162.7	105,715.9	14,446.8	88.0		14,008.1
Нийт дүн	3,522,624.1	3,098,741.4	423,882.7		32,475.5	84,272.9

Эх сурвалж: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,098,741.68 мянган төгрөг буюу 87.7 хувьтай байгаа нь Цэцэрлэг нь ковид цар тахалтай холбогдуулан хоолны зардлыг 3,338.4 мянга, байр ашиглалтын тогтмол зардлыг 1,882.4 мянга, цалин, НДШ-ийн зардлыг 40,647.9 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн, ЕБС нь ковид цар тахалтай холбогдуулан хоолны зардлыг 7,404.9 мянга, байр ашиглалтын тогтмол зардлыг 12,203.8 мянга, цалин, НДШ-ийн зардлыг 4,272.6 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийгдэх ажил 145,207.9 мянган төгрөг, СХС-аас зээл олгоогүйгээс 286,933.9 мянган төгрөгийн төсвийг зарцуулаагүйгээс хэмнэлт үүссэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.7.2 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд нийт 345,507.4 мянган төгрөг төвлөрснөөс дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 168,472.5 мянга, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлого 38,742.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт тус тус орсон байна.

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	ЕБС	Цэцэрлэг	Соёл	ЭМТ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,000.0	40,369.3	49,520.9	10,009.4	0.0	244,607.8	345,507.4
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,000.0	5,961.6	45,185.8	10,009.4		106,315.8	168,472.5
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		34,407.7	4,335.1				38,742.8
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого						138,292.0	138,292.0
НИЙТ ЗАРЛАГА	808.2	40,072.8	49,481.9	10,009.4	0.0	244,607.8	344,980.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	808.2	40,072.8	4,296.1			222,715.2	267,892.3
Бараа үйлчилгээний бусад зардал						4,875.9	4,875.9
Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг			45,185.8	10,009.4		17,016.7	72,211.8
Төсөвт төвлөрүүлсэн	191.8	296.5	39.0	0.0	0.0	0.0	527.4

Гүйцэтгэлээр хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг 72,211.8 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 267,892.3 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 4,875.9 мянган төгрөгийг зарцуулж 527.4 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.8 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар хугацаанд мэдээлбэл зохих 79 мэдээллээс 77 мэдээллийг хугацаанд нь, аудитын тайлан, санхүүгийн тайлан зэрэг 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

3.9. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитыг аудитор Б.Нарангэрэл гүйцэтгэж, 156,853.5 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 1 зөвлөмж өгснийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

4. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 7 төсвийн байгууллага, 2 тусгайн сангийн нийт 9 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 4 байгууллагад “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт хүргүүлж, сумын ИТХ, Соёл, СХС, ОНХС-ийн 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагааг түүвэрт хамруулан байна.

Хүснэгт 17 ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн дүгнэлт

№	Байгууллагын нэр	Аудит хийсэн байгууллагын нэр	Дүгнэлтийн хэлбэр
---	------------------	-------------------------------	-------------------

Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1	Засаг даргын Тамгын газар	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газар	Зөрчилгүй
2	Ерөнхий боловсролын сургууль		Зөрчилгүй
3	Эрүүл мэндийн төв	"Баян ташаагийн эх аудит" ХХК	Зөрчилгүй
4	Цэцэрлэг		Зөрчилгүй
5	Иргэдийн төлөөлөгчийн хурал	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газар	Түүвэрт хамрагдсан
6	"Гашуун дэл"-ийн бага сургууль		
7	Соёлын төв		Түүвэрт хамрагдсан
8	Орон нутгийн хөгжлийн сан		Түүвэрт хамрагдсан
9	Сум хөгжүүлэх сан		Түүвэрт хамрагдсан

Харьяа байгууллагуудын төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 98,735.0 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илрүүлснээс 33,296.2 мянган төгрөгийн 4 алдааг аудитын явцад залруулж, 10,917.5 төгрөгийн 2 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 24,581.3 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд албан шаардлага өгч, 29,940.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 7 зөвлөмжийг хүргүүлжээ. Үүнээс нийцлийн аудиттай холбоотой зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 23,205.0 мянган төгрөгийн 6 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 18 ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчил /мян.төг/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЕБС	4	3,659.9	3	1,559.9	1	2,100.0				
ЗДТГ	1	6,735.0							1	6,735.0
ОНХС	1	31,736.3	1	31,736.3						
СХС	2	33,398.8			1	8,817.5	1	24,581.3		
СТА зөрчлийн дүн	8	75,530.0	4	33,296.2	2	10,917.5	1	24,581.3	1	6,735.0
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЕБС	2	-							2	-
Хүүхдийн цэцэрлэг	2	5,603.8							2	5,603.8
ЗДТГ	1	5,681.2							1	5,681.2
ОНХС	1	11,920.0							1	11,920.0
Нийцлийн аудитын дүн	6	23,205.0	0	0	0	0	0	0	6	23,205.0
Нийт дүн	14	98,735.0	4	33,296.2	2	10,917.5	1	24,581.3	7	29,940.0

4.1 Аудитын илрүүлэлт

Баянлиг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 9,261.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 5 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

4.1.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ТАЙЛАГНАЛТАЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

1.Илрүүлэлт: Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5

дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлсэн хөтөлбөр, хүрэх үр дүнг хэрэгжүүлсэн эсэх талаарх төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын ИТХ-аар төсвийг хөтөлбөр, арга хэмжээ, хүрэх үр дүнгийн зорилттой уялдуулан батлуулж жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр гаргаж тайлбар танилцуулгын хамт ирүүлж байх.

2. УДИРДЛАГЫН ДЭЭД БОЛОН ДОТООД ХЯНАЛТ

2.Илрүүлэлт : Сумын ИТХ-ын 2021 оны 12 сарын 15-ны өдрийн 06/07 тоот тогтоолоор аймгийн Засаг даргын А/742 дугаартай захирамжаар тусгай шилжүүлгийн байгууллагын 6,316.7 мянган төгрөгийн нэмэлтийг батлаагүй харин ОНХС-ийн төсөв дээр 883.6 мянган төгрөгийг нэмэгдүүлэн баталсан байхад аймгийн СТСХ-ийн төсвийн мэргэжилтэнд тус тогтоол нэгтгэгдээгүйгээс тус өөрчлөлт ОНХС -ийн төсөв дээр ороогүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.2.1 дэх хэсэгт “Дээд шатны төсөвт тодотгол хийсний улмаас тухайн шатны төсөвт тодотгол хийх зайлшгүй шаардлага бий болсон” гэсэн заалтын хэрэгжүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын Засаг дарга дээд шатны төсөв захирагчаас төсөвт өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд төсвийн тодотголыг боловсруулж сумын ИТХ-д өргөн мэдүүлж төсөвт тодотгол оруулж байх.

3.Илрүүлэлт: Тухайн сумын Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч Баянлиг сумын Засаг даргын тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сулаас 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 98,735.4 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх” гэж заасныг зөрчсөн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь хэсэгт мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

4.Илрүүлэлт: Баянлиг сумын татварын орлогын гүйцэтгэлийн мэдээг 132,013.7 мянган төгрөг буюу төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлангаас 2,061.2 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлсэн байна.

Энэ нь санхүүгийн тайлангийн аудитын “үнэлгээ ба хуваарилалт”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Татварын орлогын мэдээг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлагнасан орон нутгийн орлогын мэдээтэй тохируулан зөрүүгүй гаргах.

3. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

5.Илрүүлэлт: Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 79 мэдээллээс 77 мэдээллийг хугацаанд нь, аудитын тайлан, санхүүгийн тайлан зэрэг 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 дэх “Мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх зарчмыг баримтална” гэснийг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст хугацаанд нь бүрэн байршуулах.

. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо	Аудитын нэр:	Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код:
2022.03.25			БНА-2022/14/НА-СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Баянлиг сумын Засаг дарга		Мянган төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгуул-лагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
1	2	3	4	5	
1.Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлан					
1	Сумын ИТХ-ын 2021 оны 12 сарын 15-ны өдрийн 06/07 тоот тогтоолоор аймгийн Засаг даргын А/742 дугаартай захирамжаар тусгай шилжүүлгийн байгууллагын 6,316.7 мянган төгрөгийн нэмэлтийг батлаагүй харин ОНХС-ийн төсөв дээр 883.6 мянган төгрөгийг нэмэгдүүлэн баталсан байхад аймгийн СТСХ-ийн төсвийн мэргэжилтэнд тус тогтоол нэгтгэгдээгүйгээс тус өөрчлөлт ОНХС -ийн төсөв дээр ороогүй байна	7,200.3	Төсвийн тодотголыг боловсруулж тухайн шатны Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд өргөн мэдүүлж төсөвт тодотгол оруулж батлах зөвлөмж хүргүүлэв.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
2	Баянлиг сумын татварын орлогын гүйцэтгэлийн мэдээг 132,013.7 мянган төгрөг буюу төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлангаас 2,061.2 мянган төгрөгөөр илүү мэдээлсэн байна.	2,061.2	Татварын орлогын мэдээг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлагнасан орон нутгийн орлогын мэдээтэй тохируулан зөрүүгүй гаргах зөвлөмж хүргүүлэв	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
3	Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлсэн хөтөлбөр, хүрэх үр дүнг хэрэгжүүлсэн эсэх талаарх төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлээгүй байна	-	Сумын ИТХ-аар төсвийг хөтөлбөр, арга хэмжээ, хүрэх үр дүнгийн зорилттой уялдуулан батлуулж жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр гаргаж тайлбар танилцуулгын хамт ирүүлж байх зөвлөмж хүргүүлэв	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
4	Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 79 мэдээллээс 77 мэдээллийг хугацаанд нь, аудитын тайлан, санхүүгийн тайлан зэрэг 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна	-	Шилэн дансны тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлж хуулийн хугацаанд мэдээг байршуулж байх зөвлөмж хүргүүлэв	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

5	Тухайн сумын Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч Баянлиг сумын Засаг даргын тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сулаас 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 98,735.4 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчил илэрсэн байна.		Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь заалтыг мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж хүргүүлэв.	Сумын Засаг дарга, санхүүгийн албаны дарга	О.Мөнхбат, Ш.Хоролсүрэн
Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлангийн алдааны дүн		9,261.5			

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	1	2	3	4	5
Харьяа төсвийн байгууллагуудын дүн					
Ерөнхий боловсролын сургууль					
1	Эм боох материалын 4.5.8 сарын орлого 1,069.9 мянган төгрөгийг нярвын тайланд орлогоор аваагүй.	1069.9	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Дарга, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Б.Нарангэрэл
2	Сэлбэг хэрэгслийн дансанд 2021.11.20-ны өдөр "Их халбагант" ХХК-д шилжүүлсэн төлбөрөөс 490.0 мянган төгрөгийн дугуй, суудлыг бүрээсийг ирээгүй байхад бараа материалын дансанд орлогоор бүртгэсэн	490.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Дарга, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Б.Нарангэрэл
3	Нэмэлт санхүүжилтийн дансны хуулгыг ерөнхий журналтай тулган шалгахад 2021.06.17-ны өдөр хөдөө орон нутагт ажилласан багш нарт олгох тэтгэмжийн 17,474.7 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг нягтлан бодох бүртгэлийн журналын бичилт хийгээгүй орхигдуулсан байна.	0	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Дарга, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Б.Нарангэрэл
4	Барилгын засварын материалд 2021 оны 11 сарын 20-ны өдөр "Их халбагант" ХХК-д шилжүүлсэн 9,011.5 мянган төгрөгийн барилгын засварын материалаас 2100.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө ирээгүй байна	2,100.0	Төлбөрийн акт	Дарга, нягтлан бодогч	С.Цэдэндорж, Б.Нарангэрэл
ДҮН		3,659.9			
Засаг даргын Тамгын газар					
1	Урсгал засвар хийлгэхээр "Далай Ээж Баянхонгор" ХХК-д хаалга болон засварын 6,000.0 мянган төгрөгийг 2021.12.03-нд, мөн принтер авах зорилгоор иргэн Сэлэнэнд 735.0 мянган төгрөгийг 2021.12.27-нд шилжүүлэн авлага үүсгэсэн байна	6,735.0	Зөвлөмж хүргүүлэв.	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
2	Байгууллагын ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлын төсвийг анх 28,474.3 мянган төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 28,460.6 мянган төгрөг зарцуулж Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.8 ¹ дахь заалтаар 20 хувь буюу 5,694.9 мянган төгрөг хэмнэхээс 13.7 мянган төгрөг буюу 0.1 хувь хэмнэсэн нь тогтоолыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.	5,681.2	Зөвлөмж хүргүүлэв.	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Мөнхсүх, Г.Тунгалаг
ДҮН		12,416.2			

¹ байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээнд 20-иос доошгүй хувийн хэмнэлт гаргах

**Баянхонгор аймгийн Баянлиг сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

A	1	2	3	4	5
Цэцэрлэг					
1	Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгахад тус цэцэрлэг нь төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгааны тайлбарын 3 улирлын мэдээллийг 1 удаа хугацаа хоцроож мэдээлсэн байн	0	Зөвлөмж хүргүүлэв.	Дарга, нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Б.Нарангэрэл
2	Байгууллагын ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлын төсвийг анх 37,431.2 мянган төгрөгөөр, тодотголоор 37,431.2 мянган төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 35,548.7 мянган төгрөг зарцуулж 1,882.5 мянган төгрөг хэмнэсэн нь 7486.2 мянган төгрөг хэмнэх бодлоготой нийцэхгүй байна	5,603.8	Зөвлөмж хүргүүлэв.	Дарга, нягтлан бодогч	Н.Хүрлээ, Б.Нарангэрэл
	ДҮН	5,603.8			
Сум хөгжүүлэх сан					
1	Сум хөгжүүлэн сангаас 2019 онд зээл авсан 3 зээлдэгчийн 8,817,500 төгрөгийн зээл, хүү хугацаа хэтэрсэн өртэй, зээлдэгчид зээлийн гэрээний үүргээ биелүүлээгүй байна	8,817.5	Төлбөрийн акт тогтоов.	Засаг дарга, Нягтлан бодогч	О.Мөнхбат, С.Мөнхцэцэг
2	2013 онд СХС-аас зээл авсан зээлдэгч А.Ц зээлийн үлдэгдэл 14,277,010 төгрөг ба сумын Засаг даргын 2020.10.14-ны өдрийн 284 тоот албан бичиг, зээлдэгч Ц.Б зээлийн үлдэгдэл 10,304,344 төгрөг ба сумын Засаг даргын 2021.03.04-ны өдрийн 120 тоот албан бичгээр Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанаас зээлийг эргүүлэн татсан боловч дээрх зээлдэгчид тохиролцсон хугацаанд зээлийг төлөөгүй байна	24,581.3	Албан шаардлага хүргүүлэв.	Засаг дарга, Нягтлан бодогч	О.Мөнхбат, С.Мөнхцэцэг
	ДҮН	33,398.8			
Орон нутгийн хөгжлийн сан					
1	Баянлиг сумын ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийсэн 6 ажлыг хөрөнгөнд бүртгэх сумын ИТХ-ын тогтоол гараагүй байгаа ба санхүүжүүлсэн дүнгээр ОНХС-гийн санхүүгийн тайланд бараа материалын дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгээгүй байна.	31,736.3	Санхүүгийн тайланд залруулсан.	Засаг дарга, Нягтлан бодогч	О.О.Мөнхбат, С.Мөнхцэцэг
2	Шилэн дансны тухай хуулийн 6.4.4 т заасан 11920.0 мянган төгрөгийн 1 мэдээллийг хоцроосон.	11,920.0		Засаг дарга, Нягтлан бодогч	О.О.Мөнхбат, С.Мөнхцэцэг
	ДҮН	43,656.3			
	Төсвийн шууд захирагчийн тайлангийн алдааны дүн	98,735.0			

---oOo---